

יותר, התחלתי להבין יותר עד כמה נוגע כוח המחשבה להשכלה בכלל ולידיעת החסידות בפרט.

"בעזרת השי"ת ברוך הוא אעשה הכל שלא להרשות לשנות ח"ו את הצורה החסידית"

יג. לדאבון לבבנו, נוצר ציור אחר לגמרי של חסידים, המכניסים רוח זרה בדרכי החסידות. קמה חבורה של בעלי "דעת עצמו", המתנהגים בהתאם להבנתם, וההבנה שלהם היא כפי שהם רוצים וכפי מה שהם רוצים. אנשים בעלי "אני" פשוט וגס, לא "אני" מעובד, אלא "אני" בעל גס הרוח פשוט. את ה"אני" הזה עטפו בלבוש של חסידות, לא לומדים חסידות כפי שצריכים ללמוד, לא עוסקים בעבודת התפלה — ונקראים "חסיד".

מדכא באמת לראות אברכים עניים בידיעת החסידות, ריקים ועממים מכל פיסת רגש בענין של עבודה, ואלה מרשים לעצמם לנהוג בבעליבתיים ולהביע דעה בדרכי החסידות.

בעזרת השי"ת ברוך הוא אעשה הכל שלא להרשות לשנות ח"ו את הצורה החסידית, ואעזר בכל יכולתי שלימוד החסידות יהיה כמאז ומקדם כפי שיסוד וגילו הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים.

"הישיבה היתה ביתו של התלמיד"

...יח. בדרכי החסידות אין חילוקי דרגות, הן דבר השווה לכל נפש, ואפילו מי שמוחו אינו מוכשר כל כך להבין ענין עמוק בחסידות, הרי לדרכי החסידות כולם מוכשרים. כמו כן דרכי החסידות הן דבר שבה על פי הרגילות.

הרוח בישיבת "תומכי תמימים" היתה, שדרכי החסידות הפכו לענין של רגילות, בראש ובראשונה היתה רוח האהבה והחיבה בין התלמידים עצמם ובין לבין המשפיעים, המשיגים וועד ההנהלה.

הישיבה היתה ביתו של התלמיד. תלמיד שבא לישיבה ונתקבל בה, היה זה מתוך קביעות. הקביעות היתה גם בזמן וגם בנפש. התלמיד ידע שהישיבה היא ביתו, ורוח הישיבה היא חייו. היה זה יסוד החינוך וציר החיים של התלמידים ה"תמימים", "לקלוט" את החינוך הטוב בדרכי החסידות.

נחוץ מאד שתלמידי התמימים דליובאוויטש, יספרו לתלמידי התמימים הלומדים כיום בישיבות השונות הנושאות את השם הגדול "תומכי תמימים", על חייהם והתנהגותם בישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש, ונחוץ הדבר מאד שכל התלמידים יחיו הלומדים בישיבות "תומכי תמימים" יקבלו זאת כמורה דרך בחייהם. על יסוד הנהגה זו יעזור חשי"ת לחם להיות יראי אלקים, חסידים ולומדים שיקימו בעז"ה את קרן התורה והעבודה.

(לקוטי דיבורים (ע"ק) ע' 273 ואילך)

"כל ענין בחסידות צריך להביא "בכ"ן" בעבודה"

יא. כל ענין בחסידות צריך להביא "בכ"ן" בעבודה. גם הענינים הנעלים ביותר של השכלה, צריכים להביא "בכ"ן" הנוגע לעבודה. אך, על העבודות של תיקון המדות, ובמיוחד על העבודות הפשוטות של תיקון המדות, לא

צריכים לנצל את החסידות. ומכל שכן כאשר רוצים לצאת בכך ידי חובת ההתעסקות בחסידות — הרי זה בגדר עוולה.

מסלפים את החסידות ונותנים לה פנים חדשות. מגרדים את הפנים של המטבע האמיתית של חסידות, גם בהשכלה והשגה וגם בעבודה שבלב, שלא מכירים כבר, ח"ו, את מטבע החסידות.

את השתפכות הנפש שהיתה בתפלה חסידית — לא רואים כבר, גם את הענין של ההתבוננות בחסידות, להחזיק את המחשבה כמה שעות בענין אחד — לא יודעים כבר את הטובטעם שבה.

"איך יושב לו אדם חמש שעות במקום אחד וחושב"

יב. כשראיתי בפעם הראשונה את החסיד המפורסם ר' חיים דוב ווילנסקי בליובאוויטש, היה זה בשנת תרמ"ט אחרי פסח. המאמר הידוע והנקוב בשם "אחרי רמ"ט" בו מדובר הענין של תהו ותיקון, אמר אבי בשבת שהחסיד ר' חיים דוב היה בליובאוויטש.

באחד הימים זורתי מה"חדר" — שהיה בחדר השני של ה"מנין" — הבייתה לאכול ארוחת צהרים, היה זה יום קייצי חם, וכשרצתי "בחצר" נתקלתי בחסיד ר' חיים דוב ששאל אותי אם אני יכול להראות לו איך נכנסים לגן שהיה מאחורי ביתו של אבי, הראיתי לו את הכניסה לגן ליד באר המים, והמשכתי ללכת בעקבותי לראות מה יעשה בגן. בכניסה לגן היו מחופרים במקומות שונים ספסלים בקרקע. ר' חיים דוב בחר לו מקום לשבת, הסיר את כובעו ונשאר לשבת לבוש כיפה ואני הלכתי לביתי.

...כמה התפעלתי לראות, בבואי לגן, את החסיד ר' חיים דוב יושב באותו מצב שהשארתי אותו לפני חמש שעות כשהראיתי לו את הדרך לגן. מוחי הילדותי לא יכול היה להבין, איך יושב לו אדם חמש שעות במקום אחד

וחושב, ראיתי שיושבים יום שלם ולומדים, אבל לשבת ולחשוב — הפליא אותי מאד.

אמנם מיד נזכרתי אז על שהותנו ביאלטה — חורף תרמ"ה — ואבי היה מטייל בין ההרים, מתיישב ליד ספר קטן ושוקע במחשבה לכמה שעות.

הייתי בהתפעלות גדולה כל כך, שלא יכולתי להתאפק, ורצתי לספר על כך לאבי.

כשבגרתי לא היו דברים כאלה מעוררים בי התפעלות. ראיתי שלחשוב במשך כמה שעות הוא מהדברים הרגילים. וככל שבגרתי

התקשרות

צוואת וחיבור עם העצם של אדמו"ר הזקן

"סיפר בן רבינו (אדמו"ר האמצעי). (ש) בגלל המסירת נפש הלזו של רבינו (הזקן) על תורת החסידות, פסקו בבי"ד של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה."

ומובן, שכאשר לומדים תניא בכל יום (שורות אחדות עכ"פ) נעשים בכלל "הולכי בעקבותיו" (של אדמו"ר הזקן).

—ויש לבאר דיוק הלשון "הולכי בעקבותיו", שעם היות ה"עקב" דרגא היותר תחתונה באדם, הרי לאידך, יש מעלה בהעקב דוקא, שהוא בטל להנפש וקשור עם הנפש יותר מכל שאר האברים (כמבואר במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר שיצא לאור זה עתה). ודוגמתו בנוד"ד, שעם היות הלימוד שלנו לפי השגתנו בלבד, בחי' עקב, נעשה ע"ז צוואת וחיבור עם העצם של אדמו"ר הזקן —

ובמילא, בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהי' ידם על העליונה.

ח. והמכוון ב"ידם על העליונה" הוא לא רק לגבי מנגד שמבחוץ (שכאשר ישנו מנגד מבחוץ, תהי' ידו על העליונה לנצח), אלא גם לגבי ה"מנגד" שבו גופא, אשר לפעמים יכול להיות שהמנגד שבו יהי' גדול יותר מאשר המנגד שמבחוץ.

—מספרים אודות החסיד ר' שמואל מונקעס, שבבואו בפעם הראשונה לליאזנא, הגיע באמצע הלילה, כאשר כל בתי העיירה היו שרויים בעלטה, ובחפשו מקום ללון, הבחין שבאחד הבתים מאיר עדיין אור. — הי' זה ביתו של אדמו"ר הזקן. דפק ר' שמואל בדלת, ונכנס לביתו של אדמו"ר הזקן, באמרו שרוצה ללון כאן. אמר לו אדמו"ר הזקן: וכי לא מצאת לך בית אחר היכן ללון בו? השיב לו ר' שמואל: גם בית זה הוא בית יהודי. אמר לו אדמו"ר הזקן: אקרא איפוא את הגוי שיגרש אותך. נענה ר' שמואל ואמר: "רבי, מין גוי איז גרעסער פון אייער גוי!"... ומזה התחילה התקשרותו של ר' שמואל מונקעס אל רבינו הזקן.

(תו"מ ר"ע' 277)

ציאות ללא היסוס

חלה פעם ר' חאטשע פייגין בדלקת ריאות קשה..

באחת ההתוועדויות, שנכח בה ר' חאטשע, הורה לו הרבי הרש"ב נ"ע לומר 'לחיים'. כידוע, שתיית אלכוהול מזיקה מאד למי שחולה בריאותיו, אבל ר' חאטשע לא התפעל מכך- הוא נטל כוס מלאה משקה, אמר 'לחיים' ושתה אותה עד תומה. וראה זה פלא- לא זו בלבד שהמשקה לא הזיק לו, אדרבה, הוא הבריא מכל!

כשנוכח ר' חאטשע בכך, הוא השתומם מאוד ואמר לרבי שארע לו נס למעלה מדרך הטבע. הרבי ביטל את התפעלותו ואמר לו, שעבד ה' יכול לפעול למעלה מן הטבע.

"לשם כך, אמר ר' חאטשע, צריכים להיות עבד ה'".

הישב לו הרבי: "גם כאשר קשורים לעבד ה' ניתן לפעול למעלה מדרך הטבע".

דעם רבי'ס קינדער

"אינו מוכרח לחדש חידושים"

... ויש להוסיף ולבאר הענין דשערי אורה שערי ברכה שערי הצלחה גם בעבודתם של יושבי אוהל - ובהקדמה: ישנם "בני תורה" שגישתם ללימוד התורה היא מתוך הנחה מוכרחים הם לחדש חידושים, להראות לכל ולהתפאר בגודל חכמתם, מתוך הרגשה ש"כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", כמו אותו יהודי, "א עולם'שער", שהי' נוהג לומר שישאלוהו שלש קושיות ויתרץ את שלשתם בתירוצו אחד. או כמו אותו יהודי, "א עולם'שער", שלאחרי שעלתה במוחו המצאה חדשה שעל ידה תירץ רמב"ם מוקשה, סיפר, שהרמב"ם עצמו בא אליו בחלום ונתן לו "יישר-כח"!!! ... (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר:) את הרמב"ם הרי לא ראה מעולם, אלא, כנראה שראה את התמונה המצוירת, וצורה זו נצטיירה בחלומי- ...

ועד כדי כך שמידי יום ביומו מוכרחים הם לחדש איזה חידוש - "להפריך" תוספות או "לתרץ" רמב"ם - ואם עובר יום מבלי שיצליחו לחדש איזה חידוש, אין יום זה נחשב אצלם ל"יום" ("עס איז ביי זיי קיין טאג ניט"). יהודי אחד, "א עולם'שער", שהרבי נהנה להתבדח עמו ("א שטיף טאן מיט אים"), נכנס פעם אל הרבי (בזמן לי להיות נוכח בשעת מעשה), וכשהרבי שאל אותו: האם כבר חידשתם משהו היום? - השיב אותו יהודי לרבי: כן, בקומי משנתי, כשעדיין הייתי במצב שאסור אז להרהר בדברי תורה, הרי תלמיד-חכם אנוס הוא (כיון שתמיד נופלים במחשבתו עניני תורה), ואונס רחמנא פטרי' - נפל אז ברעיוני חידוש לתווך סתירה בדברי תוספות- ...

ועל זה צריך להיות הענין ד"שערי אורה" "אצל יושבי אוהל - שיאיר אצלם אור האמת" ("ביי זיי זאל ווערן ליכטיג אין קאפ") לידע ולהכיר שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, ובמילא, צריכה להיות הגישה ללימוד התורה בשביל להבין ולהשיג בשכלו חכמתו ית!

לימוד התורה אינו בשביל להראות "כחו ועוצם ידו" שביכלתו לעשות "קונץ" ולהמציא "חידוש", הנהגה כזו מתאימה ל"קרקס" שבו עושים כל מיני "להטוטים" ("קונצן"), כמו, הליכה עם הראש למטה והרגליים למעלה... שכן, אף שיודע שהסדר הוא לילך עם הרגלים למטה והראש למעלה, ומי שהולך עם הראש למטה והרגליים למעלה הוא "בעל מום" ("א קאליקער"...) ("מ"מ, מוכן הוא לילך עם הראש למטה והרגלים למעלה, אף שישאר "קאליקער", כדי שיתנו לו כסף עבור עשיית "קונץ" (שהרי בשביל הליכה ע"ד הרגל, לא יתנו לו כסף)-

שהרי התורה (אינה "קרקס" ח"ו, אלא) היא חכמתו של הקב"ה, ולימודה הוא כדי לידע ולהבין חכמתו ית'. וכאשר הגישה ללימוד התורה היא מתוך הכרת האמת שהתורה היא חכמתו ית', אזי לא נוגע אמירת חידושים דוקא, ולא משנה ("עס מאכט ניט אויס") אם עובר יום שלא "חידש" בתורה.

(משיחת ליל שמח"ת תשיב, תו"מ ח"ד ע' 74)

כתב יד קודש

מענה לא' שהחל להתקרב ליהדות (כנראה בין כתלי בית האסורים):

הובטח בתורתנו - תורת אמת - שאין לך דבר העומד בפני הרצון (שלו) - לא דהרחוב המושחת עד כדי כך שאפילו גויים (כפשוטם) מושיבים במאסר) עוד הבטיחה, שהשם בעצמו עוזר לאדם הרוצה למלאות רצון השם.

דיוק בכשרות האכריש [=האכילה ושתייה] הנחת תפלין (בדוקת), שמירת שו"מ [= שבת ויום טוב] בתוככי התנהגות ימית ע"פ רצון השם (כבשרי) [= כבשולחן ערוך]

הזכרתי קודם לך
גם אמרתי - אמרתי
דבר א' עומד בפני הרצון
הוא (ל) - דבר א' עומד בפני הרצון
כדי שיתנו לו כסף עבור עשיית
"קונץ" (שהרי בשביל הליכה ע"ד הרגל, לא יתנו לו כסף)
שהרי התורה (אינה "קרקס" ח"ו, אלא) היא חכמתו של הקב"ה, ולימודה הוא כדי לידע ולהבין חכמתו ית'.
וכאשר הגישה ללימוד התורה היא מתוך הכרת האמת שהתורה היא חכמתו ית', אזי לא נוגע אמירת חידושים דוקא, ולא משנה ("עס מאכט ניט אויס") אם עובר יום שלא "חידש" בתורה.